

A cél, hogy strapabíró és biztonságos legyen

JÁTSZÓTÉRI KIHÍVÁSOK

Földesi Gábor

A játszótér a gyermek jókedvének helyszíne, a felszabadult játék terepe. Itt kezdik el az ismerkedést a világ fizikai törvényszerűségeivel. Egy jó játszótér nemcsak szórakoztatja a gyermekeket, de fejleszti azok mozgáskoordinációját és ügyességét. De nem árt, ha a lurkók közben biztonságban is vannak.

Alapvető elvárás a játszótéri játékokkal szemben, hogy rendelkezzenek a megfelelő tanúsítványokkal. A játszótéri eszközök telepítésére is szigorú szabályok vonatkoznak. Egy méter esési magasság felett például

már eséscsillapító burkolat telepítése kötelező, aminek vastagsága, területe az esési magasságtól és a játék méretétől függ. Az eséscsillapító burkolat lehet homok, gyöngykavics, faháncs vagy gumitéglá.

Az uniós szabályozás célja, hogy biztosítsa a gyerekek számára a balesetmentes mozgást és a felhőtlen szórakozást. Teljesen veszélytelen környezet persze csupán elméletben létezik, az EU-konform játszótereken azonban a legjellemzőbb veszélyfaktorokat (csúszás, esés, beszorulás)

megfelelő eszközök segítségével próbálják kiküszöbölni. A biztonsági előírásokon túl a szabályozás kihat az eszközök működtetésére, karbantartására és felügyeletére is.

Az uniós előírások szerint a csúszdák végére lassító, a játékokra gumibevonatú ülések, a balesetveszélyes helyekre gumiszőnyeg kell. A játékokat 2 méteres körzetben homokággal, vagy más, „esésbiztos” anyaggal kell körülvenni. Az ütközések elkerülése végett egy állványra csak két hintát lehet felszerelni. Illetve kötelező a

környezetbarát, újrahasznosítható alapanyagok és a nem mérgező festékek használata. A balesetveszély elkerülése mellett fontos szempont az is, hogy a játékok lehetőleg a vandalizmusnak is ellen tudjanak állni. A játszótéri eszközök, játszószerkezetek és az azok telepítésével kapcsolatos (biztonságtechnikai) követelményeket alapvetően két szabvány (az átfogó MSZ EN 1176 és az MSZ EN 1177) határozza meg. A szabványok egyik fő célja, hogy alkalmazásukkal csökkenthető, minimalizálható legyen a játék közben bekövetkező sérülések kockázata. Természetesen a szabvány sem tudja garantálni, hogy nem fog előfordulni horzsolás, zúzódás, esetleg komolyabb baleset. Fontos azonban leszögezni, hogy a helyes alkalmazása nagyban csökkenti ezek (és főleg a kevésbé nyilvánvaló helyzetekből adódó sérülések, tragédiák) lehetőségét.

A szigorú biztonsági elvárás mellett is több vállalkozás foglalkozik közösségi vagy házi játszótérek felépítésével. Sokan a keményfákra esküsznek és válogatott minőségű, szíjácsmentes akácfából készítik a játékokat. A kéreg alatt található szíjács a fa legfiatalabb része. Mivel magas tápanyagtartalommal bír, és még nem rendelkezik az akácfára jellemző természetes kémiai védelemmel, a magas élettartam elérése érdekében eltávolítják. A fennmaradó geszt statikus képessége kimagasló. Rendkívül kemény, kopásálló faanyag, ráadásul remekül bírja az extrém környezeti hatásokat, például a folyamatos UV-sugárzást, vagy a csapadék- és hőmérséklet-ingadozásokat. A faanyagban található természetes védővegyületek teljes védelmet nyújtanak a korhasztó gombák, rovarok ellen. Több játszótéren látni, hogy az akácfa oszlopok nem teljesen egyenesek, nem szabályos formájúak, görbeségük egyediséget kölcsönöz a játéknak.

A fa mellett nyilván szükséges a fémet is beépíteni a játékokba. Leginkább első osztályú, rozsdamentes acélt használnak, azok kitartanak az akácfa hosszú élettartamának végéig anélkül, hogy cserére szorulnának.

Az akác mellett vannak, akik fenyőből gyártják a játszótérek berendezését. Magyarzatuk szerint az akáccal ellentétben a borovifenyőből készült hinták, mászóókák, mászóvárak, babaházak kevesebb karbantartást igényelnek. És mivel gyantás szerkezetűek, nem repednek. A fenyő jó felületkezelhetősége miatt az elkészült termék ellenáll az UV-sugárzásnak, nedvességnek. Az ilyen játékokat 2–3 évente célszerű lazúrral kezelni, hogy 20–30 évre megbízható játék maradjon.

Aztán akad igényes gyártó, aki nem éri be egy laza felületkezeléssel. Ők a hagyományos lazúrozás helyett nagynyomású kamrába teszik az alapanyagot, hogy a fa mélységében és minden megmunkált zegzugában, furatában is beszívja az impregnálószert. A végeredmény egy matt felület a fa kellemes, eredeti tapintásával. A lazúrokkal ellentétben nem pattogzik le, ugyanis nem felületi védelemről van szó. A technológia olyan mértékben hatásos, hogy a fát később már nem szükséges utókezelni.

A profi gyártók nem süllyeszti a játékokat a földbe, a fa nem érintkezik a nedves talajjal, ezáltal nincs kitéve a korhadás veszélyének. Így akár 5–8 év garanciát is tudnak biztosítani a termékeikre.

Kihagyhatatlan elem minden játszótéren a csúszda, mely nyilván nem készül fából, de a felhasználás intenzitását figyelembe véve az lehet rozsdamentes acél vagy műanyag. Egyre több helyen látni, hogy egy hintának már nem minden eleme készül fából. Egyes gyártók szerint ugyanis biztonságosabb, ha az igénybevételnek kitett keresztgerenda a fánál tartósabb, erős acélból készül. A galvanizált fém elemek és kiegészítők bevonásával esztétikussá tehető a

hinta, de alkalmazásuk nem pusztán külalaki kérdés, hanem komoly biztonsági előrelépés is. Az átfűrt fagerenda tetején, az ellencsavar környéke ugyanis állandó nedvességnek van kitéve, így a gerenda idővel rohadni kezd.

A rugós játékok szintén kedvelt részei a játszótéreknek, érdemes jó minőségű kivitel telepítése mellett dönteni, a hosszú távú használhatóság jegyében. Az MDF-lapból készült rugós játékok viszont kizárólag otthoni használatra engedélyezettek. ■